

Eksamen på Økonomistudiet, vinter 2013-2014

Reeksamen

Makro A

2. årsprøve

18. februar, 2014

(3-timers skriftlig prøve uden hjælpemidler)

Alle delspørgsmål, 1.1-1.3 og 2.1-2.8, skal besvares og alle tæller lige meget ved bedømmelsen.

I Opgave 1 er fokus på de verbale, intuitive forklaringer, men formel analyse og notation kan inddrages efter ønske.

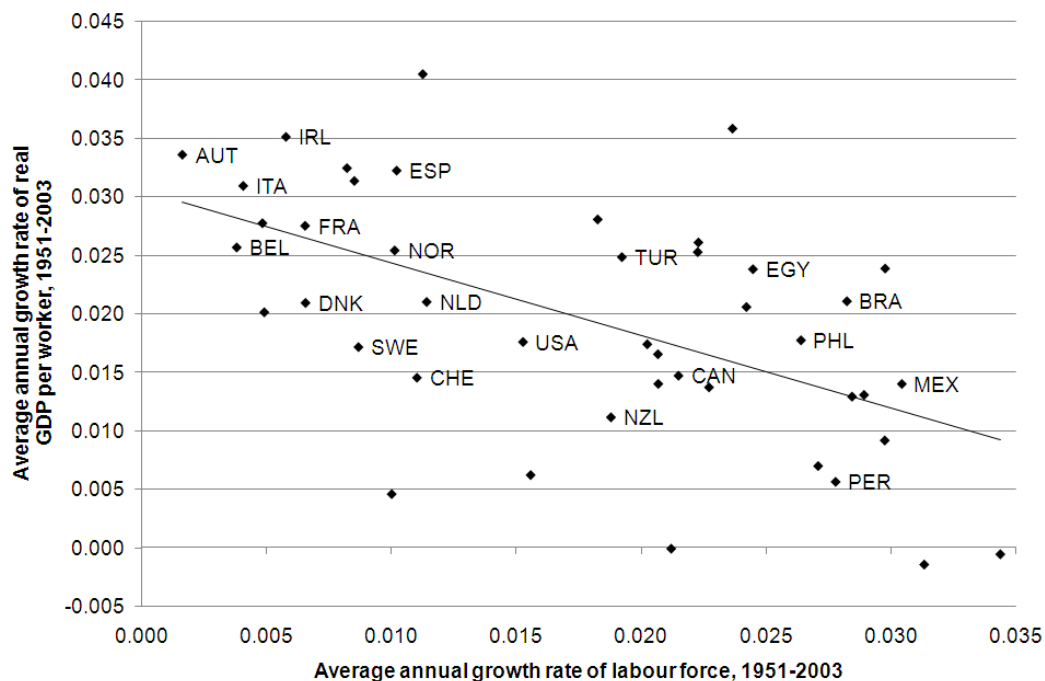
I Opgave 2 er de formelle og beregningsmæssige elementer i fokus, men verbale, intuitive forklaringer er fortsat vigtige.

Opgave 1: Økonomisk vækst og vækst i arbejdsstyrken

Figuren nedenfor viser på tværs af 44 lande i over perioden 1951-2003 en forholdsvis tæt, negativ korrelation mellem den gennemsnitlige årlige vækstrate i BNP per arbejder, g^i , og den gennemsnitlige årlige vækstrate i arbejdsstyrken, n^i .

- 1.1 Redegør kortfattet for hvilken sammenhæng mellem n^i og g^i man vil forvente på basis af Solowmodeller med eksogen teknologisk udvikling og knappe naturressourcer (kendt fra pensums kapitel 7).
- 1.2 Redegør dernæst kortfattet for hvilken sammenhæng mellem n^i og g^i man vil forvente på basis af semiendogen vækst i vækstmodeller med endogen teknologisk udvikling (kendt fra pensums kapitel 8 og 9).
- 1.3 Diskutér hvad figuren kan sige om plausibiliteten af de to former for modeller.

Gennemsnitlig årlig vækstrate i BNP per arbejder mod gennemsnitlig årlig vækstrate i arbejdsstyrke, 1951-2003, 44 lande

Opgave 2: Selskabsskat i en lille åben økonomi med fri kapitalmobilitet

Der betragtes en Solow-model for en lille åben økonomi med frie kapitalbevægelser og med selskabsbeskatning. Skat på selskabers skattemæssige overskud betales i det land, hvor selskabet tjener overskuddet, mens skat på personlig kapitalindkomst, herunder rente- og aktieindkomst, betales i det land, hvor den modtagende person bor, uanset om indkomsten stammer fra indlandet eller udlandet.

Først betragtes kun virksomhedssiden af økonomien. Ligning (1) er produktionsfunktionen for indlandets repræsentative virksomhed i sædvanlig notation (der ses bort fra teknologisk udvikling). Ligning (2) beskriver virksomhedens rene profit Π_t , hvor r_t er indlandets realrente før personlig skat (der ses bort fra nedslidning af kapital), og w_t er indlandets realløn. Ligning (3) beskriver den betalte selskabsskat T_t i periode t , hvor τ er den konstante selskabsskattesats. For selskabsskatten gælder, at der i opgørelsen af det skattemæssige overskud kun er fradrag for faktisk betalte renteudgifter, men ikke for (normal-) forrentningen af egenkapitalen. Da det her forenkles antages, at der er fuld egenkapitalfinansiering, er der i beskatningsgrundlaget kun fradrag for lønudgiften. Ligning (4) definerer virksomhedens profit efter selskabsskat, Π_t^n .

$$Y_t = K_t^\alpha L_t^{1-\alpha}, \quad 0 < \alpha < 1 \quad (1)$$

$$\Pi_t = Y_t - r_t K_t - w_t L_t \quad (2)$$

$$T_t = \tau (Y_t - w_t L_t), \quad 0 \leq \tau < 1 \quad (3)$$

$$\Pi_t^n = \Pi_t - T_t \quad (4)$$

2.1 Forklar hvorfor det er rimeligt at antage, at virksomheden søger at maksimere Π_t^n .

Vis at førsteordensbetingelser for maksimering af Π_t^n mht. K_t og L_t er

$$(1 - \tau) \alpha \left(\frac{K_t}{L_t} \right)^{\alpha-1} = r_t \quad (5)$$

$$(1 - \alpha) \left(\frac{K_t}{L_t} \right)^\alpha = w_t \quad (6)$$

Forklar hver af disse betingelser.

Kapitalbevægelser indebærer, at der i hver periode gælder

$$r_t = \bar{r}, \quad \bar{r} > 0 \quad (7)$$

hvor $\bar{r}$ er den internationale rente. Både r_t og $\bar{r}$ er renter før personlige skatter.

2.2 Forklar hvorfor det er renterne *før* personlige skatter, der udligner sig mellem indlandet og omverdenen. Betragt et givet (prædetermineret) arbejdsinput L_t i periode t . Illustrér ved brug af ligning (5) bestemmelsen af virksomhedens optimale kapitalapparat i periode t i et diagram med K_t ud ad førsteaksen og realrenten r_t op ad andenaksen. Illustrér effekten på den indenlandske mængde kapital K_t af en højere selskabsskattesats τ .

Den samlede model består af ligningerne (1) -(7) samt

$$V_t = K_t + F_t \quad (8)$$

$$Y_t^n = Y_t + \bar{r}F_t \quad (9)$$

$$V_{t+1} = V_t + sY_t^n, \quad 0 < s < 1 \quad (10)$$

$$L_{t+1} = (1 + n) L_t, \quad n > 0 \quad (11)$$

Her er V_t indlændingenenes samlede formue, F_t er deres nettofordringer på udlandet, Y_t^n er indlandets nationalindkomst, og sY_t^n er indlandets opsparing. Der antages givne initialværdier $V_0 > 0$ og $L_0 > 0$ for de to tilstandsvariable V_t og L_t . Udover de anførte parameterrestriktioner antages $s\bar{r} < n$.

2.3 Vis at det følger af ligningerne (1), (3), (5), (6) og (7) at

$$w_t L_t = (1 - \alpha) Y_t \quad (12)$$

$$T_t = \tau \alpha Y_t \quad (13)$$

$$\bar{r} K_t = (1 - \tau) \alpha Y_t \quad (14)$$

Vis videre at $\bar{r} K_t + w_t L_t + T_t = Y_t$, at $\Pi_t^n = 0$, og at $\Pi_t = \tau \alpha Y_t$.

2.4 Vis ved også at inddrage (8) og (9) at

$$Y_t^n = \bar{r} V_t + (1 - \alpha + \tau \alpha) Y_t \quad (15)$$

Beskriv og forklar denne sammenhæng.

Der anvendes nu definitionerne $k_t = K_t/L_t$, $y_t = Y_t/L_t$, $v_t = V_t/L_t$, $y_t^n = Y_t^n/L_t$.

2.5 Vis at i henhold til modellen tilpasser k_t , y_t og w_t sig øjeblikkeligt til værdierne

$$k^* = \left([1 - \tau] \frac{\alpha}{\bar{r}} \right)^{\frac{1}{1-\alpha}} \quad (16)$$

$$y^* = \left([1 - \tau] \frac{\alpha}{\bar{r}} \right)^{\frac{\alpha}{1-\alpha}} \quad (17)$$

$$w^* = (1 - \alpha) \left([1 - \tau] \frac{\alpha}{\bar{r}} \right)^{\frac{\alpha}{1-\alpha}} \quad (18)$$

Beskriv og forklar effekterne på indenlandsk kapital, produktion og realløn per arbejder af en højere selskabsskattesats.

2.6 Vis at nationalindkomsten per arbejder i periode t må opfylde

$$y_t^n = \bar{r}v_t + z^*, \quad \text{hvor } z^* = (1 - \alpha + \tau\alpha) \left([1 - \tau] \frac{\alpha}{\bar{r}} \right)^{\frac{\alpha}{1-\alpha}} \quad (19)$$

Beskriv og forklar hvordan y_t^n påvirkes af en højere selskabsskattesats for en given værdi af v_t .

2.7 Vis at modellen fører til følgende transitionsligning for v_t

$$v_{t+1} = \frac{sz^*}{1+n} + \frac{1+s\bar{r}}{1+n}v_t \quad (20)$$

Illustrér transitionskurven i et diagram og vis at v_t fra en vilkårlig, strengt positiv initialværdi $v_0 = V_0/L_0$ konvergerer mod steady state-værdien

$$v^* = \frac{s}{n - s\bar{r}} z^* \quad (21)$$

Beskriv og forklar effekten af en højere selskabsskattesats på transitionskurven og på v^* .

2.8 Angiv et udtryk for steady state-værdien af nationalindkomsten per arbejder y^{n*} alene som funktion af parametre og forklar hvordan y^{n*} påvirkes af en højere selskabsskattesats.